

Slututvärdering av projekt

YRKESTRAINEE

**För ett hållbart och konkurrenskraftigt
näringsliv i Örebro län**

• Augusti 2021 till och med oktober 2023 •

Slututvärdering av projektet:

Yrkestraineer - för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i Örebro

Projektet ”Yrkestraineer - för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i Örebro” startade 1 augusti 2021 och pågick till och med 31 oktober 2023.

Projektledare: Elise Fahlander
Handelskammaren Mälardalen
Box 8044, 700 08 Örebro
Besöksadress: Rudbecksgatan 7

Kontakt: VD - oskar@handelskammarenmalardalen.se
Mobil: 072 - 080 15 01

Projektet finansiering: Tillväxtverket beviljade Handelskammaren Mälardalen stöd ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden för att bedriva projektet. Stödet togs ur det Operativa programmet för Nationella regionala utvecklingsprogrammet, insatsområdet REACT-EU och avsåg projektperioden 2021-08-01 - 2023-10-31. Region Örebro län var medfinansier.

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Utvärderingsstruktur	6
Projektets indikatorer	6
Indikator nr 1: 4 st skolor	6
Indikator nr 2: 30 st företag	7
Mål med projektet	8
Övergripande mål.....	8
Delmål (under projekttiden)	8
Aktiviteter under projektet.....	11
Projektmål efter projektets slut	21
Resultat projektet bidragit till.....	22
Resultat som förväntas bli långsiktiga	23

Sammanfattning

I den här utvärderingen redovisas projektets genomförda aktiviteter, mål och vilka resultat som går att se redan nu samt långsiktiga resultat som projektet hoppas på framöver. Projektet har pågått under perioden augusti 2021 till och med oktober 2023.

Projektets fokus har varit att skapa förutsättningar för ett ömsesidigt utbyte mellan näringsliv och utbildningsväsendet samt bidra till affärsutveckling genom att öka samarbetet mellan näringsliv och akademi inom främst industrin och besöksnäringen. Potential ska ha skapats för företagen att använda sig av lärlingsanställningar vilket ska kunna både attrahera arbetskraft och nya möjligheter till utbildning inom regionen.

Under första året inom projektet blev det tydligt att majoriteten av skolor och företag i Örebro län haft mycket bristfällig kännedom om lärlingskonceptet sedan tidigare, varpå tidsförloppet blev annorlunda mot vad det var tänkt när projektbeskrivningen skrevs. Med facit i hand hade projektet mått bra av ett första halvår eller år i förstudie-stadie för att samla information och kartlägga skolorna för att sedan gå över på två eller till och med tre år av implementering och marknadsföring av lärlingsanställning för att ordentligt kunna följa skolorna under accelereringen av fler lärlingsanställningar. Trots det här går det att se att projektet har bidragit till en ökad kunskap och förändring i arbetet, som i sin tur redan lett till en starkare struktur att arbeta vidare med på för skolor, företag och andra aktörer kopplade till utbildning och kompetensförsörjning. I slutet av projektet har dessutom många företag glädjande nog visat vidare intresse.

Majoriteten av målen och aktiviteterna inom projektet har uppnåtts innan projekttidens slut utefter projektbeskrivningen. Det var en väldigt omfattande målbeskrivning i projektbeskrivningen, med många mål och aktiviteter som grundar sig i att det redan skulle finnas fungerande strukturer på plats vid start av projektet. Strukturer som inte funnits eller fungerat i Örebro län när arbetet med projektet började, men som etablerats och testats i praktiken. Där fem skolor erbjuder lärlingar, med tre av dessa som hunnit starta med lärlingsanställda elever. Från början när projektbeskrivningen skrevs fanns en bild av att det skulle gå snabbt att koppla an företagsplatser till lärlingselever, vilket visade sig inte riktigt vara så enkelt i praktiken som i teorin, då en av de svåraste delarna har varit för företagen att lägga sin tid parallellt med att verksamheterna dragit i gång med full fart igen från pandemin.

Det finns goda möjligheter till fortsatt arbete med GLA i Örebro län och att konceptet runt om i Sverige visat mycket positiva effekter där de sökande till yrkesprogrammen som erbjuder GLA har ökat och även fått flera olika målgrupper att söka programmen. Med försiktighet går det även nu att se en förändring i söktrycket på gymnasieprogrammen i Örebro län med inriktningar kopplat till projektet, men analysen är att det först efter ett par år verkligen går att se hur mycket GLA utvecklats i länet. Projektet bör därför ses som en katalysator till ett förhoppningsvis långsiktigt välfungerande arbete.

Många processer är enkla i teorin, men svårare i praktiken då det oftast blir mer omfattande och långdraget än vad som var förutspått från början. Detta har ibland saktat ner delar av faserna i projektet och bidragit till att vissa delmål behövt modifieras något från ursprungstanken. Exempelvis introduktionskurser för elever och handledare, som visat sig finnas på marknaden redan utan behov av att starta upp ytterligare i länet.

Slutligen kan utvärderingen visa att projektet genomfört sina delaktiviteter och huvudaktiviteter. Projektet har även nått de projektmål som funnits. Det går att konstatera att genom GLA har företag goda möjligheter att utveckla sin strategiska kompetensförsörjning och bidra till mer hållbar och framgångsrik företagsregion, där kompetensförsörjningen inte blir lika kritisk. GLA skapar möjligheter för tillväxt i stället för hinder. Ringar på vattnet blir även de samhällseffekter som kan uppstå genom att unga personer snabbare kommer ut i jobb, med mer erfarenheter än tidigare samt fått möjligheten till att börja vuxenlivet med ett startkapital av att ha varit lärlingsanställd.

Utvärderingsstruktur

Bedömning av målen i utvärderingen utgår från tre nivåer som visar på om målen uppnåtts eller inte. Det medföljer även tillhörande beskrivning av resultat, arbete och framtid.

Uppnådd

Delvis uppnådd

Uppnåddes inte

Projektets indikatorer

Inom projektet fanns två olika indikatorer. Den ena indikatorn innebar att 4 skolor skulle vara redo att starta, alternativt ha startat, med gymnasiala lärlingsanställningar. Den andra indikatorn var att 30 företag skulle vara kopplade till skolornas program och ges så mycket information/material att dem antingen var startredo för att lärlingsanställa elever eller ha startat med lärlingsanställda elever. Nedan redovisas resultatet kopplat till vardera indikatorn.

Indikator nr 1: 4 st skolor

”Mål om att minst 4 gymnasieskolor startar upp (klara för start eller har startat) GLA på 1 eller 2 gymnasieprogram. Dessa kommer få praktiskt stöd i form av hjälp med kontakter mot företag, framtagande av struktur/modell för GLA, utbildningar för elever och handledare.”

Målet är uppnått.

Projektet har haft dialog och informationsöverlämning med 8 olika skolor. Av dessa skolor har 3 gymnasieskolor hunnit få lärlingsanställda elever. 2 ytterligare skolor hann bli startredo och har GLU-elever med möjlighet för GLA och en 6:e skola har fått information och rådgivning i GLA, deltagit i möten och konferenser, samt fått material. De resterande 2 skolorna har haft möten med projektet och fått information samt material, men inte valt/haft möjlighet att starta GLU under projektets tid (vilket är ett krav för att kunna gå över till GLA).

Nedan följer en sammanställning av skolorna som varit intressanta för projektet att samverka med:

- ✓ **Praktiska gymnasiet [startat]**
- ✓ **Yrkesgymnasiet [startat]**

- ✓ Pihlskolan [startat]
- ✓ Alléskolan [startredo]
- ✓ Realgymnasiet [information och stöttning, skolan är redo att starta]
- ✓ Möckelngymnasiet [haft dialog och informationsdragning samt deltagit på GLA-konferensen]
- ✓ NTI-gymnasiet [haft dialog och informationsdragning]
- ✓ Tullängsgymnasiet [haft dialog och stöttning]
- ✓ Lindeskolan (haft dialog)
- ✓ Virginska gymnasiet (haft dialog)

Indikator nr 2: 30 st företag

”Mål om att minst 4 gymnasieskolor startar upp (klara för start eller har startat) GLA på 1 eller 2 gymnasieprogram (snitt 1,5). 5 företag kopplas till varje program vilket innebär att $4 \cdot 1,5 \cdot 5 = 30$ företag beräknas delta i planering och förberedelse för lärlingsanställningar under projektet och då få annat stöd än ekonomiskt.”

Målet är uppnått.

Projektet har mött många företag under projektets gång, både uppsökt och träffat företag enskilt, träffat flertalet företag vid gymnasieskolornas programråd, olika nätverk och genom marknadsföring. Under dessa träffar har information och stöttning anpassats utefter deras befintliga utgångsläge. För de flesta företag har det här med lärlingsutbildning och anställning varit helt ny information, medan för andra varit lite mer etablerat sedan tidigare.

Vid varje kontakt med företag har projektet rekommenderat skolor som erbjuder lärling inom rätt område och gett information till kontaktperson vidare samarbete. Det finns tyvärr inte underlag om hur många företag som väljer att höra av sig dit företagen blivit rekommenderade och då samarbeten kan ta tid mellan skola och företag så blir det först senare som det går att se vilka som får ett långsiktigt och hållbart samarbete.

Företag som fått det projektet kallat ”Fullskaligt stöd” är totalt 29 företag. Här har företagen fått fördjupad informationsträff digitalt alternativt via enskilda fysiska möten, samt delgetts material och underlag samt matchning mot skola och kontaktperson. Vissa av dessa företag har under projektets period även hunnit anställa lärlingselever. Företag som har fått ”Fördjupat stöd” är 31 företag som deltagit i informationsträff, i nätverksgrupper, där företaget fått all information som behövs för att kunna starta samverkan med skola och därefter starta med lärlingsanställningar. **Totalt blir det alltså 60 företag.** Samtliga 60 företag har fått det stöd som i projektbeskrivningen varit: information/kunskap, erfarenhetsutbyte samt tillgång till metod och modeller för att kunna ta emot lärlingsanställningar.

Därutöver har skolorna haft egna kontakter med företag och i sin tur erbjudit företagen lärlingsanställningsalternativet. Det är även den mest hållbara strukturen, att skolorna och

företag för dialogen om GLU/GLA för att det ska bli långsiktigt. Handelskammaren Mälardalen har även deltagit på större event där många företag närvarat samt gjort mejlutskick till tusentals anställda inom företag i Örebro län med information om konceptet.

Mål med projektet

Nedan följer alla de olika mål som är listade i projektbeskrivningen och hur målpuppfyllelsen har gått.

Övergripande mål

”Att bidra till att lösa små och medelstora företags kompetensförsörjningsbehov, deras konkurrenskraft och hållbara utveckling.”

Genom att ha genomfört aktiviteter inom projektets ramar och arbetat för en mer hållbar och långsiktig struktur samt ökad kännedom om lärlingsutbildning och lärlingsanställning har projektet varit med och bidragit till att företag kan stärka sin konkurrenskraft och utveckling genom att inkludera GLA inom sin kompetensförsörjningsstrategi för att möta framtida behov.

Delmål (under projektetiden)

Följande är utvärdering av de delmål som är listade i projektbeskrivningen för projektet och på vilket sätt projektet uppnått till målen. Det är totalt fyra olika delmål. Delmålen är även kopplade till aktiviteterna som genomförts inom projektet, som nämns efter delmålen i den här utvärderingen.

- Företag inom besöksnäring och tillverkande industri som visat intresse för GLA har fått fördjupad kunskap om vad det innebär och vilka möjligheter som finns
- En hållbar modell och organisatorisk struktur för GLA är framtagen
- Majoriteten av gymnasieskolor i Örebro län har ökad kännedom och/eller kunskap om GLA
- Regionalt nätverk av skolor och arbetsgivare som driver eller vill driva lärlingsanställningar är formellt skapat

Företag inom besöksnäring och tillverkande industri som visat intresse för GLA har fått fördjupad kunskap om vad det innebär och vilka möjligheter som finns.

Delmålet är uppnått.

Företag inom besöksnäring och tillverkande industri som visat intresse för GLA till projektet har fått fördjupad kunskap. Det har varit ett pågående arbete genom hela projektet, att

fortsätta informera alla företag som visar intresse, vilket pågått till sista månad i projektet. Under projektets gång har även målgruppen breddats, så att alla företag oavsett bransch ges fördjupad kunskap vid visat intresse/kontakt med projektet. Mer konkret har företag som visat intresse för GLA (gymnasial lärlingsanställning), projektet eller lärlingsutbildning (utan lön) fått vidare information och erbjudits fortsatt stöttning och kontakt från oss.

En hållbar modell och organisatorisk struktur för GLA är framtagen.

Delmålet är uppnått.

I samarbete med Västsvenska Handelskammaren och deras tidigare initiativ "Svensk gymnasielärling" och deras arbete med att ta fram mallar, avtal och strukturer har projektet tagit del av insikter i hur strukturen ser ut i Västra Götaland och utvecklat det som upplevs saknas, för att ge bästa möjliga förutsättningar för Örebro län att driva vidare arbetet med att implementera GLA i länet. Projektet har använt samma underlag som är producerat genom "Svensk gymnasielärling" men även lagt till ytterligare underlag som saknats. Exempelvis material som visar på årshjul för skolor och arbetsgivare som arbetar med lärlingskonceptet att gå efter, framtaget utefter erfarenhetsutbyten och rekommendationer projektet fått från aktörer i hela Sverige. Projektet har även varit med i arbetet om att ta fram en nationell lärlingsplattform för alla olika åldersnivåer tillsammans med Västsvenska Handelskammaren och Lärlingsfrämjandet. Arbetet med den nya plattformen fortsätter av de två aktörerna för att få det sista på plats innan lansering. Genom en ny nationell hemsida med allt material och information samlad på samma ställe och möjlighet för företag att utannonsera lediga lärlingsplatser kan attraktionen och kännedomen öka. Det kommer i sin tur bidra till att modellen och strukturen i Örebro län blir starkare.

Projektet har löpande arbetat med att rusta skolorna för att kunna driva utbildningsformen framåt även efter projektets slut. Företagen har goda möjligheter att samverka med flertalet gymnasieskolor i Örebro län, då flertalet skolor vid projektets slut erbjuder lärlingsutbildning och möjligheten till anställning. Viktigt att lyfta är även att skolorna arbetar utefter Skolverkets ramar kring lärlingsutbildning och anställning. Samtliga gymnasieskolor bedriver även programråd där det lämpar sig att ha dialog om utveckling av lärlingsformen.

Majoriteten av gymnasieskolor i Örebro län har ökad kännedom och/eller kunskap om GLA.

Delmålet är uppnått.

Majoriteten av gymnasieskolorna i Örebro län har fått ökad kännedom/mer kunskap om GLA och om projekt Yrkestraineer, samt på vilket sätt projektet kunnat hjälpa till och stötta vid intresse av att genomföra GLA.

Under projektets tid har det funnits 21 gymnasieskolor i Örebro län (enligt SKR's hemsida "antagningskanslier"). Där skolor med fetmarkering i nedan lista är de skolor som, inom projektet, fått ökad kännedom och/eller kunskap om projekt Yrkestraineer och GLA som utbildningsform. De utgör totalt 11 skolor av 21 i Örebro län, vilket innebär att det utgör en majoritet (52%).

Det kan handla om att projektet haft kontakt med en anställd, eller ett par anställda på skolan, till att ha haft kontakt med majoriteten eller samtliga anställda. Det varierar utifrån intresse, tid och hur olika ansvarsområden ser ut på skolorna. Projektet har även varit utställare på gymnasiemässan där flertalet skolor som inte haft kontakt med projektet sett Yrkestraineer-montern, och på så sätt fått ökad kännedom, vilket är ytterligare 7 skolor, var på det sammanlagt blir 18 skolor av 21 skolor, de 7 berörda skolorna är markerade med en stjärna i nedan lista:

Gymnasieskolor Örebro län

- ✓ **Alléskolan**
- Degerforsgymnasiet
- ✓ **Pihlskolan**
- ★ Drottning Blankas gymnasieskola Örebro
- ★ Grilliska gymnasiet
- ★ JENSEN gymnasium Örebro
- ★ Karolinska gymnasiet
- ★ LBS Kreativa Gymnasiet Örebro
- ✓ **NTI-Gymnasiet Örebro**
- ✓ **Praktiska gymnasiet**
- Proffsgymnasiet
- ✓ **Realgymnasiet Örebro**
- ★ Rudbecksgymnasiet
- ★ Rytmus, Musikgymnasium
- ✓ **Thoren Business School Örebro**
- ✓ **Tullängsgymnasiet**
- ✓ **Virginska gymnasiet**
- ✓ **Yrkesgymnasiet Örebro**
- Karlskoga Idrottsgymnasium
- ✓ **Möckelgymnasiet**
- ✓ **Lindeskolan**

Regionalt nätverk av skolor och arbetsgivare som driver eller vill driva lärlingsanställningar är formellt skapat.

Delmålet är uppnått.

Under projektet syntes en utmaning i att få skolor och arbetsgivare att träffas i ett separat lärlingsnätverk när det finns många andra befintliga nätverk på plats, exempelvis programråd som är obligatoriska (regler från Skolverket) på yrkesprogrammen och olika branschråd. Programråd som skolorna ansvarar över ska samla företagen och bli en mötesplats där skolorna möter företagen. Hur väl programråd fungerar på de olika skolorna varierar, där vissa skolor även samverkar med andra skolor i gemensamma programråd. Under projektets tid upptäcktes att många skolor upplevt det svårt att få företag att medverka på programråden och projekt Yrkestraineer valde därför att inkludera information om vikten av att delta i programråd och ha en nära samverkan med skolan när ett företag tar emot lärlingselever. Eftersom företag ofta har många åtaganden inom flera områden, och upplever sig ha tidsbrist, behöver en minimering ske av alla olika nätverk och träffar som sker regionalt. Därför togs beslut om att inte skapa ett separat eget nätverk under projektets tid utan titta på hur samverkan med befintliga nätverk skulle ske för att skapa en hållbar struktur som tilläts vara mer tidseffektiv för företagen.

Exempel på befintligt nätverk som projektet valt att knyta sig an till utöver skolornas egna programråd är det nationella GLA-nätverket, med skolor från hela Sverige som bara diskuterar lärlingsanställningar. Ett sätt att koppla an Örebro läns skolor för samverkan och erfarenhetsutbyte med andra gymnasieskolor i Sverige som arbetar med lärling. Andra nätverk är genom Teknikcollege och Region Örebro län. Projektet har deltagit på Teknikcollege nätverksträffar med företag och utbildningsanordnare för att prata om lärlingsanställningar och processledaren från Teknikcollege kommer fortsätta driva frågan om gymnasiala lärlingsanställningar i länet även efter projektets slut. Inom besöksnäringen har en samordnare utsetts av Region Örebro län till att bedriva nätverksträffar årligen för företag och utbildningsanordnare inom branschen, där gymnasiala lärlingsanställningar naturligt kan fortsätta diskuteras och utvecklas efter projektets slut.

Aktiviteter under projektet

Följande avsnitt är utvärdering av de aktiviteter som är listade i projektbeskrivningen för projektet. Det är totalt fem huvudaktiviteter, med några delaktiviteter samt aktiviteter utanför huvudaktiviteterna.

Huvudaktivitet 1: Påverkansarbete

Huvudaktivitet genomförd.

Genom Handelskammarens olika kanaler har projektet arbetat med att skapa intresse för lärlingsanställningar och visa på vilka effekter utbildningsformen kan ha för samhället och företagen. Projektet har hjälpt till med att röja undan de hinder som funnits för utbildningsanordnare och företag i att lärlingsanställa elever. Exempelvis har projektet varit stöd för att få kollektivavtal på plats för företag att kunna ta emot lärlingselever. Projektet

har arbetat med påverkansarbete mot fackförbund och branschorganisationer för att skapa en mer positiv bild av lärlingsanställningar och tillsammans med skolor och företag skapa strategiska planer för bästa sätt att möjliggöra utbildningskonceptet. Bland annat har företag inom besöksnäringen fått till ett regionalt avtal med Visita (branschorganisation) och HRF (fackförbund) under projektets tid. Ett arbete som tog ca 1 år av intensivt arbete att genomföra.

Projektet arbetade även med att lyfta vikten av strategisk kompetensförsörjning i samtal med företag och uppmärksamma om att titta på hur deras strategi ser ut, och i de fall företagen inte har en strategi påvisat fördelarna med att ta fram en. Samt visat på hur lärlingsanställningar kan ingå i strategin.

Delaktivitet 1.1: Informationsträffar regionalt näringsliv

Delaktivitet genomförd.

Projektet har haft flera informationsträffar där man mött det regionala näringslivet för att prata GLA. Både på renodlade GLA-träffar som anordnats, men även under andra mötesplatser anordnade av projektet samt anordnade av skolor, företag och branschorganisationer. Under början av projektet, hösten 2021 och under våren 2022 var de flesta informationsmöten/träffar digitala till följd av restriktioner och begränsningar till följd av pandemin, Covid-19. För att övergå till mer fysiska träffar, men ändå behålla möjligheten att kunna erbjuda digitala tillfällen vid behov hos näringslivet. 100-tals företag har nåtts av grundläggande information om gymnasial lärlingsanställning och projektet.

Delaktivitet 1.2: Informationsträffar utbildningsväsendet

Delaktivitet genomförd.

Projektet har genomfört många informationsträffar med utbildningsväsendet, både på gymnasial nivå och på högstadienivå. Träffar har skett via större möten med flera aktörer, men även med enskilda skolor och mindre möten med berörda lärare, lärlingskoordinatorer och studie- och yrkesvägledare/APL-samordnare. Vid träffarna har innehållet anpassats efter befintlig kunskapsnivå kring GLA, exempelvis har vissa skolor fått introduktion helt från start kring utbildningskonceptet, medan andra skolor varit mer insatta och informationen varit mer fördjupad eller inriktad mot specifika önskemål för att förbättra konceptet. Exempelvis hur en gymnasieskola på bästa sätt kan marknadsföra lärlingsutbildning med anställning till företag och elever som ska söka till gymnasiet.

Under första delen av projektet marknadsfördes Yrkestraineer och GLA som utbildningskoncept till många av länets gymnasieskolor och inkluderade de skolor som ville

erbjuda lärlingskonceptet på något av sina gymnasieprogram i arbetet framåt. Projektet närvarade på gymnasiemässan 2022 och gymnasiemässan 2023 för hela Örebro län med en monter om GLA som var placerad i entrén innan alla skolmontrar. Tusentals högstadieelever som skulle välja till gymnasiet passerade vardera år. Merparten av gymnasieskolorna i länet hade montrar på plats varpå projektet fick möjlighet att fånga upp fler skolor för vidare samverkan. Projektet har aktivt arbetat för att företagen genom GLA ska kunna nå fler målgrupper och således få stöd i att bredda sin rekrytering, genom att delta på gymnasiemässorna. På sikt hoppas projektet att elever som tidigare inte valt yrkesprogram av till exempel könsstereotypa, eller socioekonomiska orsaker, förstår att de kan göra det och därmed även ökar chanserna att eleverna gör det.

Projektet genomförde två träffar för studie- och yrkesvägledare i Örebro län som arbetade på högstadieskolor, för att informera om GLA som utbildningskoncept, introducera vilka gymnasieskolor som arbetade med GLA, visade på fördelar med GLA och vilka elever som företagen önskar söker lärlingsutbildning. Vid tillfällena visades även resultat från andra skolor i Sverige som etablerat GLA och studie- och yrkesvägledarna fick genomföra workshops och diskussioner mellan varandra.

Delaktivitet 1.3: Marknadsföring

Delaktivitet genomförd.

Projektet har kontinuerligt genomfört olika marknadsföringsinsatser, som skett under olika perioder av projektet, anpassat efter målgrupp, aktiviteter, händelser och när lärlingsanställningar varit aktuellt på nationell nivå i olika medier. Projektet har marknadsfört Yrkestraineé och GLA till företag/regionala näringslivet primärt, men även skolor/utbildningsanordnare och elever. Det här har skett via sociala medier, fysiska och digitala träffar, vår hemsida, via våra nyhetsbrev, olika event och mässor. Huvudstrategin har varit att marknadsföra goda exempel genom att visa på aktörer som idag bedriver lärlingsanställningar och lyfta elever som fått/haft lärlingsanställning.

När det gäller marknadsföring som skett mot elever som målgrupp, för att lyfta kännedomen om utbildningen har projektet årligen riktat in sig till de elever som ska välja gymnasiet till nästkommande säsong (alltså elever i år 9). Både i form av deltagande på Gymnasiemässan i oktober varje år, där även media bevakat och Yrkestraineé syns i SR radio och SVT, men även via tjänsten "Arbetsmarknadskunskap" (som bedrivs av Handelskammaren Mälardalen) som besöker högstadieelever i Örebro län för att prata arbetsmarknad och gymnasieval. Projektet har även haft informationsträff för Studie- och yrkesvägledare på högstadiet för att informera och marknadsföra GLA som utbildningsform samt vilka skolor som erbjuder detta. Under träffarna upptäcktes att det saknades kunskap om lärlingsanställningar sedan tidigare hos många av deltagarna, trots att utbildningskonceptet funnits på gymnasiet sedan 2014. Om inte Studie- och yrkesvägledarna känner till val som finns, hur ska den skolans elever

känna till det? Projektet upplever därför att det här kan ha varit ett av projektens viktigaste insatser för att få ett förändrat söktryck till yrkesprogram i framtiden.

En regional reklamfilm har tagits fram och publicerats för att på ett snabbt och enkelt sätt kunna tillhandahålla information till företag och blivande elever, där regionala aktörer medverkar och berättar om gymnasiala lärlingsanställningar. När det lokala kollektivavtalet inom besöksnäringen kom på plats blev det även medial uppmärksamhet kring lärlingsanställningar.

Huvudaktivitet 2: Koordinera uppstart av lärlingsanställning

Huvudaktivitet genomförd.

Sedan start av projektet har fokus varit att vara en mäklande part mellan skola och företag, delge företagen strukturella och administrativa processer, stötta och inspirera när det gäller kvalitetssäkring av utbildningen samt tillvägagångssätt och samarbeten mellan skola och näringsliv. Ett arbete som genomförts kontinuerligt i olika etapper med samverkansparterna och som anpassats utefter var i processen aktörerna befunnit sig.

Som exempel har projektet informerat om GLA/Yrkestraineer helt från grunden, haft dialog med fackförbund och branschorganisationer för att hjälpa till att göra det lättare för företag att starta upp med lärlingsanställningar. Deltagit i planering och utförande av programråd för att skapa en arena för lärlingsanställningar och underlätta uppstart genom att bjuda med företag till programråd. Projektet har även genomfört informationsdragningar på programråden för att introducera GLA till företagen som redan samverkar med skolan och underlätta uppstarter för skolorna. Uppstartshjälpen har anpassats utefter det enskilda behov som aktörerna har haft, vilket ställt höga krav på flexibilitet inom projektet. Projektet har behövt vara lyhörda och snabbfotade med koppling till hur verkligheten sett ut.

Företag har vid intresse av GLA erbjudits informationsmöten, rådgivning inför kontakt med skola samt rådgivning under kontakt med skola. Även här har behovet sett olika ut beroende på bransch och företag. Ibland har företag behövt flera olika möten, och med flera olika personer på företaget. Medan vissa företag velat ha ett möte och nöjt sig där. Alla företag som varit i kontakt med projektet har delgetts material och uppgifter om vilka skolor som finns att samverka med. Koordinering av uppstart kan även innebära att samla in tidigare lärlingsanställningsexempel från andra skolor i Sverige och frågat hur de har arbetat. Hjälpa företagen att möta facken för att sedan kunna genomföra fackliga förhandlingar och se till att det finns skolor för de företag som vill ta emot elever. Här kan projektet inte genomföra arbetet åt någon, utan det har varit företag och skolor som behövt varit drivande, men kunnat ta stöd och hjälp av projektet.

Delaktivitet 2.1: Anordna introduktionsutbildningar för elever

Aktiviteten genomförd, men med viss modifikation i utförande för att anpassa till verkligheten och redan befintliga introduktioner/utbildningar.

Under projektets gång upptäcktes vetskapen om att det är viktigt att skolorna själva blir bra på att förbereda eleverna för att det ska vara hållbart långsiktigt, och därmed inte vara beroende av ett projekt. För skolor som varit nya inom lärlingskonceptet har projektet pratat om vikten av att förbereda eleverna och se till att relationen med företagen blir bra. Under projektets gång undersöktes introduktionsutbildningar som redan fanns på plats för eleverna (men med andra benämningar än just introduktionsutbildning) och det beslutades att projektet inte kommer ta fram en ny specifik introduktionsutbildning utan fördjupa/kvalitetssäkra de som redan finns på plats, varpå projektet i stället varit med och kvalitetssäkrat introduktionerna och hjälpt till med material eller annat som kan tänkas saknas. Att det stod med i projektbeskrivningen att ta fram en helt ny introduktionsutbildning var hämtat från tidigare Yrkestraineeprojekt som genomförts av Västsvenska Handelskammaren, men förutsättningarna har inte varit detsamma i Örebro län som där. Bland annat har Västsvenska Handelskammaren inte tjänsten Arbetsmarknadskunskap som möter elever.

I Örebro län har projektet valt att koordinera så Handelskammaren Mälardalens tjänst "Arbetsmarknadskunskap" (föreläsning om arbetsmarknaden) anpassats i årshjulet hos de skolor som har lärlingselever/Yrkestrainees så att eleverna hinner få föreläsningen innan de går ut som lärlingsanställda elever. Föreläsarna inom Arbetsmarknadskunskap fick i början av projektet gedigen information om GLA/GLU och Yrkestrainees, så de skulle kunna anpassa föreläsningarna utefter den klass de möter. Under projektets tid hade Arbetsmarknadskunskap lektioner om arbetsmarknaden för drygt 1 000 elever från skolor som samverkat med projektet på yrkesprogram, språk och introduktionsklasser samt introduktionsprogrammet. Detta kan likställas med en introduktionsutbildning där elever blir väl förbereda inför praktik, lärlingsperioder och arbetslivet efter gymnasiet.

Handelskammaren Mälardalen har förlängt Arbetsmarknadskunskap med länets kommuner för läsåren 2023/24, 2024/25 och 2025/26 och kommer därmed via Arbetsmarknadskunskap fortsätta förbereda lärlingselever inför sina lärlingsperioder efter projektets slut. Dessutom kommer Arbetsmarknadskunskap prata om lärlingskonceptet redan på högstadiet vid möte med tusentals elever i år 9 i Örebro län som ska välja till gymnasiet, vilket kan fortsatt bidra till ökat söktryck på utbildningar där lärling som alternativ finns.

Handledare på företagen har även en viktig roll i att ge eleverna rätt information om elevernas rättigheter, skyldigheter och säkerhet på arbetsplatsen, varpå skolans information kompletteras med introduktion på arbetsplatsen.

Delaktivitet 2.2: Anordna utbildningar för handledare på företagen

Aktiviteten delvis genomförd, men med viss modifikation i utförande för att anpassa till verkligheten och redan befintliga introduktioner/utbildningar.

Tidsaspekten för att få till GLA-platser på företagen är mycket lång inom vissa branscher, varpå företagen inte utsåg några handledare fram tills dess att det närmade sig mottagandet av elever. Det tog ca 1 år in i projektet för att få koll på alla skolor som var intresserade av att bedriva lärlingsanställningar, samt ca 1 år in att kunna marknadsföra konceptet ordentligt med företagen som målgrupp. Därefter har företagen i många fall processer som tar en del tid innan beslut om att ta emot lärlingsanställningar kan tas. Därefter ska kontakt med skolan upprättas och säkerställning av kursmål etcetera genomföras. Vilket gör att företagen som fått stöttning av projekt Yrkestraineer har fått det i olika etapper, när intresse visats för företagen. Vilket innebär att Handelskammaren Mälardalen inte kunnat anordna egenutformade handledarutbildningar då det inte funnits tillräckligt med handledare på samma gång för det här. Dessutom har projektet märkt att det idag finns bra utbildningar för handledare i och med andra instanser så som Skolverkets handledarutbildning och exempelvis Teknikcollege handledarutbildning för industriföretag. Dessa utbildningar blir hållbara i längden då dessa inte är projektdrivna utan integrerade i befintlig verksamhet redan. Utbildningarna riktar sig till alla olika utbildningsformer, där arbetsgivare tar emot elever (APL, lärling, etcetera).

Alla företag som varit involverade i projekt Yrkestraineer och som tagit emot antingen praktikanter, lärlingselever eller lärlingsanställda elever har blivit rekommenderade att handledare på företagen ska genomföra Skolverkets utbildning innan mottagande av elever. Vid genomgångar med företag när projektet redovisat lärlingsanställningar har företagen fått ta del av olika tips och förslag på att förbättra elevmottagandet. För att skapa bra samverkan mellan skola – näringsliv är det av stor vikt att handledaren är insatt och vill ta det uppdrag som det innebär att ta hand om och lära ut till en elev. Parallellt som det även är viktigt att hela arbetsplatsen välkomnar eleven. Det behöver finns en plan på företaget vid mottagande av lärling, både för elevens utveckling och trivsel, men även för att underlätta för handledaren.

Inom projektet har företag erbjudits föreläsning för personal/handledare inför att ta emot lärlingar, med information om ungdomar, handledning, arbetsgivarvarumärke och lagar/regler, men inget företag bokade en sådan. Förklaring till det kan vara att de flesta skolor och företag antingen varit i startskede och inte fått i gång utbildningen vid tillfället eller redan ha startat med sina lärlingselever. Andra faktorer kan ha varit att företagen upplever att Skolverkets utbildning räcker, som tar en hel arbetsdag, varpå tid kanske inte funnits för att avsätta för ytterligare utbildning. Det har även varit märkbart att det varit en pandemi som påverkat företagen och bidragit till att många vill hinna med mycket, varpå tid i många fall blir en bristvara. Effektiv dialog och hantering har därför varit viktigt.

Därför satsade projektet i stället på att motivera företagen att tänka strategiskt kring dessa punkter och att det på sikt ska gynna hela företaget och skapa en långsiktig hållbarhet, när företagen själva äger frågan och utvecklingen i samarbetet med skolan.

Delaktivitet 2.3: Kvalitetssäkring av utbildningsformen

Delaktivitet delvis genomförd.

Projektet har vid möten med utbildningsanordnare pratat om på vilket sätt de arbetar med att svara upp mot arbetsgivarnas behov och hur de genomför trepartssamtal för att säkerställa att eleverna får den utbildning som behövs för att ta studenten, att eleven sköter sig ute på arbetsplatsen och att handledare och företag lever upp till sina åtaganden. Skolor har idag olika sätt att kvalitetssäkra utbildningen, men samtliga har samma krav från Skolverket när det gäller de olika yrkesprogrammen och inriktningarna. Vid programråd erbjuds företagen goda möjligheter att tycka till om utbildningen utefter det behov som finns på arbetsmarknaden. Tar ett företag emot en elev som lärling bör företaget även investera tid till att delta i programråden eller på annat sätt ge feedback till skolan. Inom besöksnäringen har exempelvis Skolverket, Visita och HRF gått igenom uppdragspaket och innehåll, samt arbetsvillkor och löner. Inom industri och teknik är det likadant att Skolverket informerar och kvalitetssäkrar, men även Teknikcollege arbetar med att kvalitetssäkra företagen och uppdragspaketen. Kvalitetssäkring av utbildningsformen lärling och uppdragspaket görs därmed genom de utbildningar och stödfunktioner som finns idag.

Insikt som kommit ur projektet är att skolorna inte kan ha exakt samma system för kvalitetssäkring och kontakt med företagen, då den ser olika ut för olika koncerner, kommuner, personal och så vidare, men själva grundstrukturen och målen kan vara de samma när det gäller lärlingsanställningar. Det viktiga är att skapa stabila och väl fungerande samarbeten mellan skola och företag. Om skolan är duktig på att säkerställa kvaliteten på kommunikation/information, elevutbud, struktur, företagsbesök och uppföljning kommer samarbetet med företagen bli bättre och mer etablerade, varpå det underlättar för båda parter. Det är viktigt att skolorna har företagsarbeten som blir långsiktiga, då det i sin tur skapar kvalitetssäkring för utbildningen. Projektet har därför varit tydligt från start med att de företag som sökt sig till projektet ska vilja lägga den tid och energi som krävs på att skapa väl fungerande samverkan, för att senare hämta in tiden genom att inte behöva rekrytera och lära upp vuxna som har helt andra utbildningsbakgrunder. Att satsa på lärlingsanställningar är en långsiktig strategi, men med snabb utdelning, då det ändå är så pass få år eleven går på, och den elev som blir lärlingsanställd deltar till produktionens resultat och ökar produktivitet allt eftersom eleven lär sig.

Lärdom att ta med sig för framtiden är att både utbildningsanordnare, myndigheter och företag har många regler att följa och det är svårt att som extern organisation kliva in och "bli en expert" på så kort tid som projekt Yrkestraineer varit. Det går inte att säga att en kvalitetssäkring ska ske, utan det har varit viktigt att ha en samverkan med befintliga system för att kvalitetssäkra genom rätt instanser, vilket projektet gjort och på så sätt bidragit till en mer kvalitativ samverkan.

Huvudaktivitet 3: Inventering av förutsättningar i vuxenutbildningen

Huvudaktivitet genomförd.

Projektet har haft möten med vuxenutbildningen och deltagit på olika nätverksträffar och i forum för att diskutera lärlingsanställningar även på eftergymnasial nivå. En inventering genomfördes över vilka lärlingsutbildningar som finns i länet idag och vilka program som det skulle kunna vara aktuellt inom, samt lyftes olika lärlingsexempel från hela Sverige. Det blev en rapport på 11 sidor som går att ladda ner från Handelskammaren Mälardalens hemsida.

Vid presentationstillfällen har projektet även pratat om möjligheten till att i framtiden ha Yrkestraineer även på vuxenutbildning, både på Komvux, men även på högre nivåer så som yrkeshögskola, högskola och universitet. Samt visat exempel på andra regioner som genomfört sådana insatser. Ett resultat av att prata mycket om det här har lett till att aktörer från andra regioner runt om i Sverige hört av sig, för att höra mer om Yrkestraineer och hur det skulle kunna användas på vuxenutbildning.

Huvudaktivitet 4: Uppstart nätverk

Huvudaktivitet genomförd.

Under projektets gång har arbete kontinuerligt skett med att skapa bättre relationer mellan företag och skolor, där aktörerna ska få än mer hållbara strukturer för att nätverka med varandra. Arbete har skett med att stärka befintliga programråd på de skolor som erbjuder lärlingsutbildning/anställning, för att ha fungerande nätverk för parterna att föra dialog med varandra och utveckla konceptet. En del har varit att projektet genomfört föreläsningar på programråden och berättat om Yrkestraineer och vikten av en nära samverkan.

Projektet tilldelades ansvaret för det nationella GLA-nätverket under året 2023. Nätverket samlar personal från skolor i hela Sverige som arbetar med lärlingsanställda elever, för att vid två tillfällen per år utbyta kunskap och erfarenheter. En digital träff på våren och en fysisk träff på hösten. GLA-träffen i maj genomfördes digitalt med ett 50-tal deltagare som anmält sig, främst skolpersonal, men även olika regionala aktörer som arbetar med GLA på olika sätt. GLA-konferensen, genomfördes 18–19 oktober 2023 med ett 50-tal deltagare, varav fyra gymnasieskolor från Örebro län, och representant från både Region Örebro län (samordnare inom besöksnäring, som driver branschnätverket) och Teknikcolleges processledare samt gymnasieskolor från ett 10-tal andra regioner i Sverige. Att genomföra konferensen i Örebro var ett lyckat sätt att lyfta Örebro län som lärlingsregion och att skapa en nätverkande plats för erfarenhetsutbyte och stärkt kvalitetssäkring. Då många skolor varit i startskede med GLA i Örebro län har det varit lyckat att samla lokala skolor med nationella aktörer till Örebro för att få ta del av den erfarenhet andra aktörer har som arbetat med

GLA-konceptet under en mycket längre period än i Örebro län. Det gav även chans till skolorna i länet att koppla an till varandra och bli inspirerade av att driva arbetet framåt. Under konferensen redovisade projektet även resultaten av projektet och det arbete som genomförts senaste två åren.

Huvudaktivitet 5: Referens- och styrgruppsmöten

Huvudaktivitet genomförd.

Referensgruppsmöten

Referensgrupp användes i början av projektet och bestod av två skolor, Praktiska gymnasiet och Yrkesgymnasiet som möttes på ett par möten tillsammans och enskilt. Dessa två skolor var lärlingsutbildningsskolor från projektets start och besatt viktig kunskap för att projektet skulle gå i rätt riktning från början, då två år är en kort tid när det kommer till förändringar inom utbildningsvärlden var det av stor vikt att få in input tidigt. Där skolorna även bjudit med projektet på programråd för att tidigt få kontakt och input från företag som samverkar med skolorna. Utöver referensgrupp har projektet varit lyhörda inför input från alla skolor, företag och organisationer som projektet samverkat med.

Styrgruppsmöten

Sex styrgruppsmöten har genomförts med styrgruppen för projektet. Styrgruppen har bestått av representanter från Region Örebro län som är insatta i kompetensförsörjningsfrågor och en representant från Västsvenska Handelskammaren (VHK), som arbetat med Yrkestraineer och gymnasiala lärlingsanställningar i flera år i Västsverige (den sistnämnda deltagaren sa tyvärr upp sin anställning hos VHK ett och ett halvt år in i projektet och ingen ersättare utsågs från VHK's håll).

Huvudaktivitet 6: Utvärdering och lärande

Huvudaktivitet genomförd.

Lärande har skett kontinuerligt i projektet genom att besöka och lyssna in andra regioner och deras arbete. Genom att studera rapporter och underlag. Genom att vara med i olika konferenser, programråd och branschråd. Lärdomar har sedan delgetts Handelskammaren Mälardalens organisation, skolor, kommuner, regioner och företag i form av avstämningar, informationsutskick, event, mässor och andra aktiviteter.

Projektet har löpande utvärderat projektet och delat lärdomar om hur arbetet gått både internt och externt. Kontinuerligt har interna avstämningar skett för att utvärdera och planera projektet efter nya erfarenheter och analyser av resultat. Halvvägs in i projektet

genomfördes en deltidsvärdering och i slutskedet av projektet genomfördes en slututvärdering för hela projektet (den du läser nu).

Delaktivitet 6.1: Extern kommunikation och resultatspridning

Delaktivitet genomförd.

Projektet har löpande delat resultat av det som skett inom projektet, marknadsfört utbildningsformen GLA genom olika kampanjer, mejlutskick, event och mässor. Projektet skapade i tidigt skede en grafisk profil kring Yrkestraine, för att skapa kännedom om projektet genom hela projektiden. Det skapades sidor på Handelskammaren Mälardalens hemsida om projektet, information om lärlingsutbildning med anställning, och "vanliga frågor", samt exempel på skolor och företag som använder sig av GLA. Två LinkedIn-sidor skapades, en regionalt för projektet och Örebro län, men även en nationellt för Yrkestraine i hela Sverige, då flera handelskamrar arbetar med GLA. När projektet tar slut blir den regionala sidan inaktiv och uppmantrar alla följare att i stället följa den nationella sidan för uppdateringar. Den nationella sidan är alltså inte projektstyrd utan kan uppdateras av Handelskammaralliansen, en allians som består av flertalet Handelskamrar i Sverige, som vill lyfta lärlingsanställningar tillsammans, men fortsätter med samma grafiska inramning som projekt Yrkestraine, för att behålla igenkänningen och skapa en naturlig övergång.

Resultat och information har framför allt delats på Handelskammarens hemsida och tre LinkedIn-sidor, där många företagare är aktiva: Yrkestraine Örebro län, Yrkestraine (Sverige), Handelskammaren Mälardalen. Inläggen har fått bra spridning och aktivitetsfrekvens. Följare och läsare har varit spridda i hela landet, men främst lokaliserade till Örebro län, Mälardalen och Östra Mellansverige.

Huvudaktivitet 7: Avslutsarbete

Huvudaktivitet genomförd.

Avslutsarbete genomfördes under de sista månaderna i projektet, september-oktober 2023, med ett par aktiviteter parallellt. Bland annat att sprida information genom sociala kanaler, på gymnasimässan i Örebro län och genom att fortsätta ge stöd åt företag som visat intresse, samt ge information om resultatet till andra regioner.

Avslutande möten har hållits i med företag, skolor och organisationer för att se till att arbetet fortsätter även efter projektets slut. Sammanfattande slututvärdering har genomförts, en sista lägesrapport och slutrapport har skrivits. Spridningskonferens genomfördes tillsammans med GLA-nätverkets konferens i oktober 2023. Extern spridning av resultat och modell/process har skett via Handelskammaren Mälardalens hemsida samt sociala medier.

Projekt mål efter projektets slut

- ✓ *Att fler företag inom branscherna besöksnäring och tillverkande industri, har god kunskap om och/eller använder sig av gymnasiala lärlingsanställningar.*
- ✓ *Att fler företag i andra branscher och fler utbildningsanordnare i Örebro län har kännedom om utbildningsformen GLA.*
- ✓ *Samverkan mellan utbildningsväsende och arbetsgivare har tydligt stärkts där GLA används.*
- ✓ *Söktrycket för yrkesprogrammen där lärlingsanställning erbjuds har ökat. Ökningen innehåller även en större mångfald av elever än tidigare, vilket bidrar till breddade rekryteringsmöjligheter för de deltagande företagen.*
- ✓ *Den regionala vuxenutbildningen har ökat sin kännedom och kunskap om möjlighet med lärlingsanställningar och ett förslag på vidare arbetsätt har tagits fram.*

Projektet har löpande arbetat med aktiviteterna som ska leda till önskat resultat, med löpande avstämningar månadsvis samt kvartalsvis vid lägesrapporteringar. I och med att projektmålen först uppnås efter projektet är genomfört är det svårt att redovisa exakta resultat ännu, men nedan följer de projektmål som varit i projektet och det resultat som går att se så här långt.

Då GLA var ett mycket okänt koncept i Örebro län när projektet inleddes går det redan vid projektets slut att se en skillnad i kännedomen i länet hos både skolor, företag och privatpersoner. Vid start arbetade projektet med två skolor med lärlingsutbildningar, varav en delvis arbetade med att få fler lärlingsanställningar. Nu när projektet avslutats är det fem skolor som arbetar med lärlingsutbildningar som antingen är startredo eller har startat med lärlingsanställningar och en sjätte skola som visat intresse av att starta med lärling, men inte hunnit hela vägen dit än. Skolorna har dessutom haft intresse för andra yrkesprogram än bara industri och besöksnäringen, varpå projektet även arbetade med att fler företag i andra branscher skulle få kännedom om utbildningsformen. En ökad vetskap i flertalet branscher och i samhället i stort gynnar varje enskild bransch.

Projektets analys är att det mest troligt tar ett par år innan det hinner bli full effekt och går att se ett förändrat beteende i söktrycket, samt när det hunnit etableras ordentligt i alla led och skolor, tillsammans med företag, årligen haft möjlighet att marknadsföra sina lärlingsanställningsplatser till elever (och deras föräldrar) inför gymnasievalen. I exempelvis Örnsköldsviks kommun på industritekniska programmet sågs ett markant förändrat söktryck efter 5 år. Det som går att se idag är att söktrycket har ökat inom både Hotell- och turismprogrammet och Restaurang- och livsmedelsprogrammet från år 2021 när projektet startade till år 2023 när projektet avslutades. Inom industritekniska programmet har även

där söktrycket förändras på vissa skolor utifrån de siffror som Handelskammaren Mälardalen kan se så här långt, exempel på det är Allé-skolan som fördubblat storleken på klasserna från 2021 till 2023. Tyvärr hann ett industriprogram, i Lindesbergs kommun, läggas ner av politiker precis när projektet inleddes 2021 vilket kan påverka det totala antalet i länet, även om skolor som samverkat med projektet ökat markant. Projektet har under andra året börjat marknadsföra GLA med regionala exempel, för att lyfta företag, skolor och elever som använder sig av GLA, vilket på sikt ska ge effekt inför kommande år av sökningar till gymnasiet. När projektet granskat söktrycket har det inte gått att göra en analys av så många olika aspekter på mångfald, då Skolverket vid projektets slut inte delat statistik för läsåret 2023/24, vilket innebär att det endast gått att se ett år in i projektet, var på det är för kort tid då det tog längre tid att börja få strukturerna på plats.

Den regionala vuxenutbildningen har under projektets gång fått ökad kännedom och kunskap om möjligheterna med lärlingsanställningar genom enskilda möten och större nätverksträffar där projektet bjudits in för att informera. Olika förslag på vidare arbetsätt har tagits fram genom inventeringsrapporten som projektet skapat, som handlar om lärlingsutbildning och anställning inom vuxenutbildning. Den rapporten har sedan delats på Handelskammaren Mälardalens hemsida och redan kommit till användning för exempelvis Degerfors kommun som ska återstarta sin Komvux-verksamhet i kommunen. Samordnare där har i och med det här hört av sig till projektet och bett om råd och tips på att etablera lärlingsutbildning med anställning redan från uppstart av Komvux. Man har blivit inspirerad till det utefter projektet presenterat konceptet och resultat i och med GLA.

Resultat projektet bidragit till

Nedan följer ett par resultat sammanfattat som projektet bidragit till:

- Hundratals företag inom främst branscherna besöksnäring och tillverkande industri, men även övriga branscher har nåtts av information om lärlingsanställning och vad det innebär för fördelar och effektivisering mot en hållbar och kostnadseffektiv kompetensförsörjning
- Det finns hållbara modeller och organisatoriska strukturer för att starta GLA hos arbetsgivare. Under projekttiden ser man att de företag som hunnit lärlingsanställa elever har en ökad och förbättrad samverkan med skolan än tidigare
- 60 företag som varit med i projektet på olika sätt har fått stöd och utbildning av projektet samt matchning mot kontakter på skolor. Företag som tagit emot GLA-elever har erbjudits marknadsföring i Handelskammaren Mälardalens kanaler
- En majoritet av gymnasieskolorna i Örebro län har blivit informerade om innebörden av GLA och vad projektet kunnat bidra med i form av stöttning och rådgivning

- Projektet har fem gymnasieskolor där det finns en struktur för att starta upp GLA inom ett, två eller flera yrkesprogram, vilket är 1 skola mer än tänkt resultat. 3 gymnasieskolor har kunnat erbjuda lärlingsanställningar till elever, vilket är 1 skola mer än tänkt resultat
- En majoritet av länets vuxenutbildningar på gymnasial utbildningsnivå har fått ökad kännedom om lärlingsanställningar

Resultat som inte går att se vid utvärderingens tidpunkt, utan förväntas bli på längre sikt:

- Genom att projektet aktivt på olika sätt arbetat för inkludering av fler målgrupper hoppas projektet att GLA ska bidra till en ytterligare möjlighet för etniskt och könsmässigt underrepresenterade grupper i framtiden

Resultat som förväntas bli långsiktiga

I förlängningen kan projektet resultera i stärkt konkurrenskraft för små- och medelstora företag samt minskad arbetslöshet efter coronapandemin. Genom att erbjuda lön i samband med yrkesprogram kan även attityder kring yrkesprogrammen förändras. En bild har varit att det tidigare rekommenderas att söka lärlingsutbildning om eleven är lat och oengagerad, men med lön förändras den bilden där det går att se i studier att det innebär förbättrade studieresultat och majoriteten får anställning direkt efter studenten, även en större blandning av elever sökte. Intagningspoängen har även ökat på yrkesprogrammen då efterfrågan om platserna blivit större, vilket i sin tur ökat statusen. Det här hoppas projektet få se som långsiktigt resultat i Örebro län. Samt att fler regioner i Östra mellansverige tar efter och utvecklar lärlingsanställningar i fler närliggande län.

Att fler företag och skolor satsar på lärlingskonceptet hoppas projektet på sikt kommer bidra till en naturlig och långsiktigt stärkt samverkan mellan skola och arbetsliv där båda parter är betydligt mer engagerade. Det innebär förbättrade förutsättningar till breddad kompetensförsörjning och ökad tillväxt.

På längre sikt om det blir fler företagsplatser än elever på gymnasieprogrammen finns goda möjligheter att använda sig av modellen för GLA även inom vuxenutbildningen, som har en ännu mer flexibel form än gymnasieskolan, där utbildningar ofta är kortare längd än gymnasiet och ger företagen snabb kompetens.

Att satsa på lärlingsanställningar är att satsa på framtiden och en strategisk kompetensförsörjning. Det blir spännande att se ett år efter projektets slut hur resultatet blivit, samt efter ett par ytterligare år.

Slututvärdering genomförd oktober 2023 av:

Handelskammaren Mälardalen